

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պուշկարիոյ համար	12 ֆր.
արևիկայի վեցամս'այ	7 "
Արսասահմանի համար արևիկայի	15 ֆր.
վեցամսայ	8 "
Ավերիկայի համար արևիկայի	3 ֆր.
վեցամսայ	1.50 "

Ծանուցումն տղր և քաջին երեսին համար 40 սանթիմ իսկ վերջին երեսին համար 20 սանթիմ է, երեսին և եղի սնկուսնեմու համար 20 0/0 զեղը կը լայ :

Վաճառչի համար ձեռ ֆե 40 սանթիմ է

ՇԱՐՋՈՒՄ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳՅՈՒՆ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԻՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՎՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱՐՋՈՒՄ ՕՐԵՐԸ

Отговорникъ: СТЕПАНЪ КАНАРЯНЪ

Վաճառչի և գրաւ զի կի խմբագրութեանս հասցիին

Редакция на вѣстникъ "Шаржумъ" Варна

Redaction du journal "Charjoum" Varna (Bulgarie)

Պուշկարիոյ համար ձեռ ֆե 15 ՍԱՆԹԻՄ Արսասահմանի համար ձեռ ֆե 20 ՍԱՆԹԻՄ

Գրութիւնք և չեք տրուիր

ՇԱՐՋՈՒՄԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒՈՂԸ ԲԱԺԵԳԻՆԸ ՊԵՏԲ ԵՒ ԿԱՆԵՒԻՎ ՎՃԱՐԷ

Café Promenade
Vienne

Այս շքեղ սրճարանը կը գտնուի Վիեննայի Թրանց Ժօսէֆ քառափն վրայ . կը ստանայ զաւանգան հայերէն թերթեր . Առ հասարակ բոլոր հայ կամ արեւելքի վաճառականները այստեղ կը յաճախեն . Ուստի օտար երկիրներէ եկող հայերը կը հրաւիրուին գիտել հոս ուր պիտի գտնեն իրենց յարմար գիրք . թիւները և անհրաժեշտ տեղեկութիւնները :

ԻՐԵՒՈՒՆԻՔ ՉՈՒՆԷՔ
ՀԵՌՈՒՆ ԱԼՈՒ

Ճամբորդութեան միջոցին պատահեցի մի շարք զաշնակցական ընկերներ, որոնք համաձայնելով ինձ հետ իմ բռնած խիստ զիրքի մէջ զէպի զաշնակցական իրականութիւնը, նկատում են թէ՛ լաւ կը լինէր որ այդ զիրքը չը լինէր հրապարակային, իստես և ի լուր հայ ժողովուրդի .

Ի հարկէ պատահեցին և այնպիսի ընկերներ, առաջիններէն ոչ պակաս թուով, որոնք իրենց ջերմ համակրութիւնը յայտնելով իմ մերկացումների առթիւ, պահանջում են աւելի առաջ գընալ, մաքրագործման համար սկսած քննադատական ուղղութիւնը հասցնել իր գերադրական աստիճանին, որպէս զի դաշնակցական ընկերները կարելի եղածի շահով լաւ պատրաստեցնեն երկայանալու ընդհանուր ժողովին ու վճարողական գիրք բռնելով՝ կարենան վերջ տալ այն սխառտեմին, որը կործանարար ազդեցութիւն ունի թէ՛ հայ յեղափոխութեան և թէ՛ մասնաւորապէս Դաշնակցութեան համար :

Այս վերջինների հետ ես գրեթէ բոլորովին համաձայն եմ, ուստի իմ շունձմ. սակայն չեմ կարող զանց առնել առաջինների որոնք վախճում են հրապարակային մերկացումներից, չը նախընտրէր իրեն շահ. շատերը ինձ հետ զատեցնելով մեծ տիրապետող սխառտեմը հասցնել հայ յեղափոխութեան համար և միայն միայն կարող է հասցնել հայ յեղափոխութեան համար :

կային մերկացումներից, չը նախընտրէր իրեն շահ. շատերը ինձ հետ զատեցնելով մեծ տիրապետող սխառտեմը հասցնել հայ յեղափոխութեան համար :

Օրինակ, ես հանդիպեցի մի զաշնակցական շատ կարեւոր գործիչի, այնքան կարեւոր և անձնապէս այնքան օգտակար որ նշնակցութեան երկու բիւրօներին ներկայ անդամները միասին վեցրած նրա արժէքը և ազդեցութիւնը ունենալ չեն կարող . Այս գործիչն էլ նոյն յարաբերութիւնների մէջ է Արեւմտեան բիւրօյի հետ, ինչ յարաբերութեան մէջ գտնվում էի ես Բիւրօյի իրք հեռագիրը ստանալուցս առաջ . սակայն հրապարակ չէ գալիս . Ինչու, որովհետեւ նախ կարծում է թէ այդպիսով գործին կարող է վնասել, թէ եւ ոչ մի յոյս ունի որ միայն ներքին մաքառումով պէտք է կարողանայ սխառտեմը փոխել, և երկրորդ պատրաստում է թքել ամէն բանի վրա և հեռանալ գործից . քաջիւր . Թողնել որ տիրող կործանարար սխառտեմի հերոսները շարունակեն իրենց շահագործական աղտոտ գերք :

Ահա իմ խօսքս այս գործիչին և իր նմաններին եմ ուղղում . Ոչ, պարոններ, դուք իրաւունք չունէք ասպարէզից քաշվելու . Իրաւունք չունէք թոյլ Պիղատոսի պէս երկդիմի գիրք բռնելու և ձեր ձեռքերը լուսնալու . դուք ի հաշիւ հայ գատի և հայ յեղափոխութեան գրաւել էք հայ ժողովրդի վստահութիւնը, նրա համակրանքը, պաշտպանի տիրապետը և եթէ հրապարակով նրա իրաւունքները, ապագան չէք պաշտպանում շահագործողների, գելիտանդ յեղափոխականների գէմ, որոնք զանազան տիրապետողներն են սողացել հայ յեղափոխական մարմիններին մէջ, գոնէ պէտք է շարունակէք մնալ կազմակերպութեան մէջ՝ մաքառելու . անարժանք

րին, անպէտքներին, յեղափոխական պարզ իւններին, պարապիտներին կազմակերպութիւններից դուրս վանելու համար . Թողնել քաջիւր քաղաքացիական արիւթիւնից զուրկ լինելու և անձնասէր հանգստութեան ձգտումի նշան է, որը բոլորովին անպատարեր է յեղափոխական անունը, տիրապետող կըրողներին համար :

Ինք յայտում էք թէ բիւրօյականները, նրանց ծառաները, լաքները ձգտում են ձեզ չեզոքացնելու, արեւտական կերպով հեռացնելու . որպէս զի կարողանան իրենց շահագործական և աֆերիստական ձգտումներին լիովին, անսանձօրէն գոհացում տալ և փոխանակ մաքառելու, պայքարելու դրանց տապալելու քաջիւր էք, առանձնանում էք, խխունջի պէս շտնում էք ձեր պատեանների մէջ . . . Ինչ զըզելի կացութիւն . . . յեղափոխական կոչվողի ժողովրդի տառապանքներովը հեծողների համար :

Դատապարտելի է ձեր հրապարակ գալը, որովհետեւ վէրքը հասունացել է, թագցնելը այլ եւս ոչ միայն օգուտ չէ կարող բերել, այլ շատ և շատ վնասակար է . կազմակերպութիւնը տառապում է մահացու հիւանդութիւնով որի պաշտօնական շարժումն քիչ չէ իրենց այցելութեան վարձադիները յարատեւելու համար շարունակում են հիւանդութիւնը անվտանգ ներկայացնել առողջութեան խաբուսիկ երեւոյթները իրական առողջութեան սիմպտոմներն և փաստեր ներկայացնելով :

Ինք անունում էք այդ բոլորը ուրաւական չէ որ լուսմ էք հրապարակով, այլ ուղղում էք լուսել և մշտնջենապէս, լքելով գործը, Պիղատոսի պէս յայտարարելով, որ ինձ ձեր ի զուրս ձեր . . . Ես ձեզ հրաւեր չեմ կարգում որ հրապարակ գաք . այդտեսակ քայլերը լինում են ինքնաբերաբար . չեմ էլ մեղադրում որ չէք

գալիս, բայց իբր գործակից ընկեր . իբրեւ հայ յեղափոխական իբրեւ Դաշնակցական պահանջում եմ ձեզինց չը քաշվել . չը մէկուսանալ, որովհետեւ չը հանդիսանալ, որովհետեւ հայ յեղափոխութեան և Դաշնակցութեան շահերը պահանջում են որ տաք՝ քննադատողներդ, անկաշառերդ, կանգնած մնաք ձեր դիրքերում, որպէս զի հեռանալով, անգիտակցաբար շամբացնէք այն դիրքերը որ բռնել են Դաշնակցութեան մէջ թէ կազմակերպութիւնը և թէ հայ յեղափոխութիւնը շահագործող պատմիւնները խաղաղով աւերակն անմշակ ուղեղի և սրտի լարերի հետ :

ՎԱՐՂՈ

ԱՆՏՆՈՂ ՏԱՐԻՆ

Անսահման վշտի ու սուգի տարի մըն ալ կարճանագրուի այսօր հայ տարեգրութեանց մէջ . 95-96 թուականներէն յետոյ, Անցնող Տարին Հայութեան համար ամենէն սարսափելին ու ամենէն ազէտաւորը եղաւ :

Ամէն կողմ արիւն արցունք, ասէն կողմ ընտանեզուրկներու, այրիացածներու, որբերու, հալածականներու ողբ ու կոծ . ամէն կողմ խուճապ, թշուառութիւն, տարագրութիւն :

Արհաւիրքի սարսուռներ պատճառելու համար չէ որ մեր ընթերցողներուն կը պատկերենք անտանելի վիճակը ազգին՝ որ երթալով աւելի կառանաւայ . 905 թըւականը ստուգի, ահաւելի կորուստներ ունի միայն արձանագրուի հայութեան հաշտոյն՝ Ժամանակի տոմարին մէջ . Հայութիւնը իր սրտէն ևս հարուած ընդունեց վերջապէս :

Արգարեւ, Արարատեան Դաշտն ալ, Մշոյ Դաշտին պէս, գիակներով ծածկուեցաւ . Արաքսը անգամ մը եւս ներկուեցաւ իր հարպատ զաւակներուն արիւնով . Տասնեակ տարիներէ ի վեր հայ

կական քրտինքով ու աշխատու... թեամբ ծաղկած ու շէնցած պիւ... ղեր ու քաղաքներ վայրկեանի... մը մէջ այրուեցան ու մոխրի... վերածուեցան: Հայութեան նիւ... թական կեդրոնը ամենէն առաջ... ենթակուեցաւ թաթարական գա... զանային ախորժակներուն: Ռու... սական հոգեւորք բռնակալու... թիւնը՝ միացած թաթար վայ... րենիներու՝ ուզեց մեր ազգին... նիւթապէս ամօնէն բարգաւաճ... կեդրոնը ոչնչացնել նախ, անոր... ձեռքէն խլել միակ կարեւոր ու... ժը: հարստութիւնը, որպէս զի... բնաջնջումը դիւրութեամբ ապա... հովէ: Պատահաբար չէր որ Պա... գուն եղաւ առաջին զոհը թա... թարական գաղանթեանց: Պա... գունէն յետոյ, կովկասի բոլոր... այն մասերը, ուր հայութիւնը... ու է ուժ կը ներկայացնէր: ուր... ցարիզը հայկական վտանգ մը... կը ջանար տեսնել, կարգաւ ու... նեցան իրենց Պագուի օրերը: Թիֆլիզ, Կանձակ, Շուշի, Նա... խիջեան, հետզհետէ հայ ար... իւնով ներկուեցան: Ալիքսանդր... րապօլն է որ մինչեւ այսօր բա... ցարձակապէս ազատ մնաց ռուս... թաթար: գաղանթեաններէն: շնորհիւ անշուշտ հոն իմբուած... հայերու անհամեմատ թուական... առաւելութեան, նաեւ շնորհիւ, անշուշտ, անոնց համբաւուած... քաջութեան ու անվախութեան: Բւայսօր, 1906ի սեմին վրայ, կովկասի հայութեան վիճակը... դեռ շատ մտայլ ու անորոշ է: Ամբողջ երկիրը աշխարհի հետ... խզուած է յարաբերութենէ և ան

ծանօթին մէջ կը տարուբերի, սպասելով իր ճակատագրին: Եթէ կովկասէն անցնինք Թր... քահայոց միեւնոյն ողբալի ու... յուսահատական վիճակը պիտի... գտնենք: 905 թուականը Սասու... նի վրայ յաջը դրաւ: անիկա... վիճեցուց մէկ քանի տարիներու... աշխատութեանց խնայողութեամբ... գալիք ապագայ բարիքները: անիկա տասնեակ տարի մը, առ... նուազն, ետ ձգեց մեր պատրաս... տութիւնները: անիկա բացաւ... շատ մը վերքերու բերանը, ո... րոնք տարիներէ ի վեր ներքնա... պէս սկսեցին ապակոնել ցե... զին գործարանականութիւնը: անիկա ցցուց մեր կենսական մե... քենային բորբոսած ու ժանգո... տած կազմածները, որոնք մե... քենային կանոնաւոր գործունէ... ութիւնը կը խանգարէին: յոռի... արդիւնաւորութիւն մը մատակա... րարելու պատճառ ըլլալով: Այս սեւ տարիին հետ որ կը... փոխուի, պիտի մտկոնենք միայն... որ փոխուին նաեւ մեր բորբոսած... ու ժանգոտած բոլոր զսպանակ... րերը, որոնք իրենց ախտաճեւ... գործունէութիւնով ազգին բար... գաւաճումը կը վտարէին: Կորոզ... ուած ու կազդուրուած ժամանա... չին պահանջներուն համաձայն, պիտի կրնա՞նք քիչ ստենէն ու... րախ ստով ուղղունել հայկական... տարեմուտը, որու գոյութիւնն ալ... կանգիտանան այսօր շատերը: ՇԱՅԱՊ

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՂԵՆԱՎԱՆ ԱՐԱՐԻՆ, ՀԵՂԵՆԱՎԱՆՆԵՐՈՒՆ
— ԾԱՐ. ԱՆԽ. ԲԻՆԻՆ —
ԸՂԴԶ. ԴԱՏԱԽԱՉԻՆ ՃԱՌԸ
— ԾԱՐ. ԱՆԽ. ԲԻՆԻՆ —
(«Մանգու մէկ-էֆֆեարուն քաղում»)
(Շար. Անխ. Բինին)

Մարի յայտարարեց որ այս հար... ցաքնու թիւներէն, բացառու... թիւներէն և տեղի ունեցած փոխ... պարագաներէն կը համոզուի թէ Սիլ... վիթ Բիչի յեղափոխական արարքներ... և անիծելալիկապատակներ կը նետապըն... ղէր: այն ատեն միջատասպան փոշի... կարծած ծրարները բնականաբար... պայթուցիկ հրանիւթի էին, որոնց... փոխադրութեանը և պահպանութեա... նը համար զինքը ցորձք ըրած էր... Բիչի: Նոյն հրանիւթերը ընդունող... աւստրիական հիւանդանոցին զոհա... պանը Սիլվիթ Բիչիի բացառու... թեան համաձայն, կեղծամուտը, ա... ղերեկ պիտով և խառնելն խօսող... հայ մըն էր, որուն մօտ երկու ան... զամ երթալուն ալ անոր քով կար... դեռաւոր աղջիկ մը: վերջապէս Մարի... յայտնեց թէ տարած ծրարները, յոյն... անձը իր սենեակին մէկ պահարանին... մէջ դրաւ: զոր փութով խուզարկե... լով կարելի է երեսն հանել հրա... նիւթերը, քանի որ փոխադրութեան... ի վեր շատ ժամանակ չէ անցած: Կեղծ այս յայտնութիւնները և... վկայութիւնը անգամ մըն ալ կը հաս... տատէր այս մասին արդէն իսկ գո... յայած համոզումը: Մասնաւոր քրի... նութեամբ ալ հասկցուելով որ նոյն... Հիւանդանոցին գոնապան է Հայ... ազգէն օսմ. հպատակ Սվազի Առա... քել Նահապետեան, ձեռնարկուեցաւ... զայն բերելու և հարցաքննելու և... պէտք եղածը ի գործ դնելու՝ որպէս

զի ըստ օրինի խուզարկուի անոր... սենեակը: Այս խուզարկութեանը կա... տարելու համար պէտք կար կարգ մը... թղթակցութեանց: հետեւաբար այս... օրինական պարտականութիւնը կա... րելի չեղաւ փութով ի գործ դնել: Սակայն Գնիլ Մարիին պէտք եղած... ազգու միջոցները ձեռք առաւ, որ... պէտք յիշեալին քով պահուած պայ... թուցիկ նիւթերը կարելի չըլլայ այ... լուր փոխադրել: պահել և կամ ոչն... չացնել, եւ այդ պահուն ու է վնասի... տեղի չձգել: Անա այս աղբու միջոց... ներուն շնորհիւ Առաքել չի կրցաւ ո... ւ է կերպով դուրս հանել իր քով... պահուած զեղերը և ոչ այ ներքը գա... նոնք փճացնել: Պէտք եղած թղթակ... ցութիւնները և գործողութիւնները... մինչեւ որ կատարուեցան 3-6 օր ան... ցան միջանդէն, որմէ ետք յիշեալին... սենեակը կարելի եղաւ մինչեւ մէկ... աստիճան խուզարկել: Այս խուզար... կութեան միջոցին իրաւ է որ հոն... յիշեալ հրանիւթերէն ու է հետք չը... տեսնուեցաւ: սակայն լրատու Մարիի... խոստովանութեան ճշդիւ համապա... տասխան սենեակին մէջ պահարան... մը տեսնուեցաւ: որով աստիճան մըն... ալ հաւատ ընծայուեցաւ յիշեալ կեղծ... յայտարարութեանց ճշմարտութեան: Խուզարկութեան օր մը ետք Գնիլ Մարիին յարձնուեցան Առաքել և... կարգ մը թուղթեր ու նամակներ, ու... լոնց պարունակութիւնը հասկնալը... պէտք տեսնուած էր օրէնքով և ծա... նուցուած: Հետեւաբար ձեռնարկուե... ցաւ յիշեալին հարցաքննութեան և... թուղթերուն ու նամակներուն թարգ... մանութեան: Առաքել բացարձակապէս ուրացաւ... Սիլվիթ Բիչիի հետ յարաբերութիւն... ունենալը եւ Մարիի միջոցաւ, իրեն... պայթուցիկ նիւթերով լեցուն ծար... ներ յարձնուելու: Անոր վրայ երես... երեսի բերուեցաւ Մարիի հետ Հար... ցաքննութիւնները առաջ տարուե... ցան և թուղթերուն թարգմանու...

ՄԵՆԵԱԼ ԹԵ ԿԵՆՂԱԻ Ի ՄԱՐԺ ԹՈՒԷՅՆԷ

— Մե՛ծ, Սյն պահուն ինքն ալ... այնքան մեծ էր որքան մե՛ք: Մին... չեւ անգամ իր բնիկ գիւղին մէջ ալ... անձանթ էր ան, և այնքան աղ... քատ՝ որ մեզ ուրիշ բան մը չէր կա... րող տալ ուտելու բայց եթէ միայն... բողի, ու երբեմն նոյն իսկ բողի ալ... չէր գտնուէր: Ետևով բարեկամ... դարձա՛ք չորսերնիս, բարեկամներ... ջերմ եւ անբժան: կը նկատէինք... մեր կարողութեան չափ, բայց շատ... քիչ շահ կընդունէինք ատոնցմէ: Եր... ջանիկ էինք միասին բայց, աւա՛ղ, ինչպիսի՞ զրկանքներ կը կրէինք: Այսպէս ապրեցանք երկու տարի, սակայն, եկաւ վերջապէս որ մը որ... Բարեկամներս, ահա՛ հասանք... վախճանին—կը հասկնա՞ք: կատարե... լապէս վախճանին: Բնիկանուր ընդ... վզու մըն է սա Մեզ գէ՛տ կողմուած... դաշնակցութիւն մը կայ: Ամբողջ... գիւղը չըլլեցայ եւ բոսձիս նման է— ոչ ոք կուզէ ապառիկ տալ մեզ սան... դիմ մը մինչեւ որ մեր արդէն ունե... ցած պարտքերը չը վճարենք: Այս խօսքերը ստոնցուցին մեզ: Բոլորս ալ զեղնեցանք, նկատուե... նալով որ կացութիւնը բացարձակա...

պէս յուսահատական էր: Երկար լր... ութիւն մը տրեց, որմէ յետոյ Միջէ մեղմիւ չնչաց: Բան մը, բան մը չեմ տեսներ... ընելիք: Խելք թիւղբեցէք ինձ, գոյք միւսներդ: Պատասխան չկար, եթէ երբէք ցա... ւալի լուսթիւնը պատասխան չէր... Բարը ոտքի ելաւ, չըլլեց յուզուած... կերպով սենեակին մէջ եւ պահ մը... վերջ: Անթ է, նայեցէ՛ք սա կտա... ներուն Չկայ հող նկարներու զէզ... մը նոյնքան լա՛ւ՛ որքան որ Եւրոպայի... մէջ ու է անձ կարող է նկարել: Այո՛, կրնամ, ինչ որ ալ ըլլայ, եւ շատ... մը օտարականներ, անցնելով ասկէ, նոյնը ըսին, եւ կամ նման բան մը: — Սակայն բան մը չը գնեցին, մրմնջեց Միչէ: — Հոգ չէ՛: Անոնք բսին եւ իրա... ւունք ունին: Ահա՛ Անձիլիսդ, օ... րինակի համար, ըսէ ինձ...: — Բո՛ւհ, խեղճ Գարլս, իմ Անձի... լիսս... հինգ ֆրանք տուին ատոր... համար: — Ե՛րբ, Ո՞վ է այդ: Ո՞ր է, ին... չո՞ւ չառի արդ հինգ ֆրանքը: — Ի՞նչուք միտալին մի՛ խօսիք: կը... կարծէի թէ աւելին պիտի տար: Վստահ էի: Խոսեցաւ վրան եւ ապա... խնդրեցի ու թը ֆրանք: — Աւապա՞...: — Ապա ըսաւ որ նորէն պիտի նը...

կատի առէր: — Ստուած իմ, այդ ի՞նչ ես ը... րած, Գոնեսուա: — Գիտեմ, գիտեմ... կատարեալ... տխրար մըն էի: Բարեկամներս, կը... յուսայի լուսագոյնը ընել, պիտի հա... մաձայնիք ինձ...: — Անտարակոյս, անտարակոյս, գիտենք սակէ սիրտ մը ունիս, սա... կայն մի վերսկսիք նման յիմարու... թիւն մը: — Ե՛ս, Հիմա կուզէի որ կողմա... մը տային նկարին համար... կը տես... նէիք...: — կողմա՞ մը: Մի՛ խօսիր այդ... պէս, չուրն ալ բաւական է բերնին... աւելի նուազ ցաւալի բաներու մասին... խօսի՛ք: Ապա Գարլ առաւ խօսքը: — Տղայք, ըսաւ, մեր նկարները... զո՞ւրկ են արժանիքէ: Պատասխա... նեցէ՛ք: — Ոչ: — Ատոնք, նոյնպէս, բարձր ար... ժանիք մը չե՛ն արտայայտուր Բսէ՛ք: — Այո՛, — Այնպիսի արժանիք մը՝ որ եւ... թէ ստորագրուէին հաշակաւոր ան... ուսմը մը, կը ծախուէին բարձր գնե... րով: Ճշմարիտ չէ՞: — Անշուշտ, անտարակոյս սիլ է: — Տեսնե՛ք, կատակ չեմ բնւր: Ճշմարիտ չէ՞: — Անտարակոյս: Մենք ալ նոյն...

պէս չենք կատակեր: Բայց ի՞նչ է... միտքը: — Սա, ընկերներ Հարկ է որ հրո... չակաւոր անուն մը կցուի այս նկար... ներուն: Բոլորը լոնցին մէկէն մէկ: Բոլոր... գէ՛տքերը Գարլի ուղղուեցան: Ի՞նչ... հանելուկ էր սա: Ո՞ր էր այդ փոխ... առնուելիք անունը եւ ի՞նչպէս փոխ... առնել: Գարլ նստաւ ու շարունակեց այս... պէս: — Լա՛ւ, խիստ լուրջ առաջարկ... մը ունիմ ձեզ ընելու: Ուրիշ մը չեմ... տեսներ մեզ այս թշուառութենէն... դուրս բերելու, եւ համոզուած եմ որ... սա ապահով միջոց մըն է: Հիմնած... եմ այս համոզումը պատմական բազ... մաթիւ եւ հին օրինակներու վրայ: Իմ ծրարիս բոլորս ալ պիտի հարա... տացնէ: — Հարստացնէ՞, կորսնցուցի՞ր... խելդդ: — Երբէ՛ք: — Հարստանա՛լ... Յի՛մա՛ր եո... ինչ կը հասկնաս հարստանալ ըսե... լով: — Հարստանալ հարի՛ւր հազար... ֆրանքով: — Խե՛նդ է կը խոստովանիմ թէ... խե՛նդ է: — Խեղճ Գարլս, չափազանց զըր... կանքներէ անցար: Խելքը կորսնցու... ցեր են ատոնք:

իման մէջ տեսնուեցան բոմբիւթիւն հաշուական գործառնութեանց նկատմամբ կարգ մը բացատրութիւններ և այդ մասին կարգ մը կարեւոր և վերասակար հատուածներ Աստուծոյ մասին բացատրութիւն պահանջուեցաւ Առաջին օր ընդունեց և հաստատեց Մարիի յայտարարութիւնը եւ խոստովանեցաւ թէ նոյն հրահրութիւնն ու գոյքերը զեռ կը գտնուէին Հիւան գանոցին մէջ պահուած Առաջին կը սկսած էր մանրամասնութիւնները հարողքի Աւստրիական կառավարութեան զեռպանատան Ա թարգմանը տեղեկացուց թէ հիւանդանոցին մէջ կարգ մը վնասակար ներթեր գրտնուած են Աստուծոյ նոյն զեռպանատան Բ թարգմանին հետ Հիւանդանոց երթալով կանոնական խուզարկութեան ձեռնարկուեցաւ կատարեալ կերպով Հիւանդանոցին բժշկապետին ալ ներկայութեան առաջին օրնակուհիին միջոցաւ երբ գործողութեանց սրահը ելան, օգնականուհիին սրահին քովի նեղ բացուածքին մէջ պահուած կողով մը ցոյց տուաւ, զոր առանց վարանման հանեցին ու քննեցին քննիչ մարմինին անդամները Այս կողովը որ 90 մանդիւր երկայնութիւն և 70 սանդիւր լայնութիւն ունէր լեցուն էր գանալան հրահրութեան և պայթուցիկներով Աստուծոյ հանուեցան մէկիկ մէկիկ, եւ հետեւեալներն էին.— Բարաքան շիւրը մէկ քիլոց 32 ծրար «մէլի-նիթ», 22 տուփ «քալաթ», երկու հատ զեռակի կաղապար, յիսկ փամփուշտայ մը, կէս մէկիկ չափ երկու կտոր ճերմակ պատրոյզ հրազէնի 42 փամփուշտ, հրահրութեան պայթեցնելու յատուկ 100 է աւելի քարսիւլ, պարպանելու յատուկ 9 հատ «փոնիա», երեք հատ պատրաստութեան գործիք, բոնկուած ի կործ զնելու համար շինուած 9 հատ զեռուոր թուղթ, «նիթրո-կլիւթերի» շինուած տիւնամիթի խիստ սուկայի և սպանիչ 5 կրամ բամբակ, երկու կարմիր, 3

սեւ և 5 ճերմակ պատրոյզի ճախրակներ, 8 ծրար պրոպանտը բոգաս, վառողջափ մը 9 1/2 օխտոր սի վառող, 2 օխտ քարահանքի վառող, կէս մէկիկ չափ երկու կտոր ճերմակ պատրոյզ և երեք փամփութ ծովային սկանի պատրոյզ Այս ամէնքը ըստ օրինի գրառուելով զըրկուեցան թնդանոցարան, և զըրկուութեան համար Հիւանդանոցին ուրիշ մասերուն մէջ ալ երբ խուզարկութիւն կը կատարուէր, դիտուեցաւ որ Հիւանդանոցին պարտէզին մէջ և կարգ մը տեղեր նոր փորուած բլլալու երեւոյթ մը ունէին Այս դիտողութեան վերաբերեալ արձանագրութեան գիրք պատրաստուելով յիշեալ տեղէն սեկնեցաւ Քննիչ Մարմինը։

Եղեռնական արարքին մէջ Առաջին մասնակցութեան մասին անոր հարցաքննութիւնները առաջ տարուեցան երբ Առաջին խոստովանեցաւ թէ յեղափոխական ընկերութեան անդամ էր «Իրօչակ» լրագիրը բերել տալով կը կարդար, որով բոմբիւթիւն բոլոր եղեռնական մտադրութեանց եւ գործերուն տեղեկ էր։ Առաջին ըսաւ թէ կայսերական կառավարութեան կորուստը եւ խուզարկուեցան ակնարկէն ազատ մնալու խորհրդածութեամբ, բնդուած էր մէկ մասը այն առարկաներէն զորս Միլիո Րիչի բերած էր ժամանակ մը մնալէ ետք առնելու համար։ Սակայն Րիչի ոչ միայն ետ չէ տարած գանոց իր խոստացած ժամանակ այլ անկէ ետք ալ եղեռնական զէպքէն միջուկ 2) օր առաջ, սկսած է մնացեալներն ալ բերել իրեն պահելու համար։

(Շարունակելի)

ԳԻՏԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ԱՐՁԱՂԱՆԳ
ՄԵՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
ԳԱԼՈՒՆ ՇԱՐԺԱՆԻԹԸ
 Յօգուած Բ.
 Մենք առաջին յօդուածով մասամբ յայտնեցինք այն շարժառիթները ո-

րոնք ստիպեցին մեզ հրապարակաւ ձայն բարձրացնել։ Այժմ պարզեցը թէ ինչ բանի զէմ է մեր բողոքը։

Ա. Երբ 904ի ձմեռը Սասունը շարաչար քանդուեցաւ, մեր առած տեղեկութիւնները թէ հորպեակն եւ թէ հոյ թերթերէ, որոշ գաղափար մը տուին որ Սասունը, հակառակ Դաշնակցութեան ներքին թէ արտաքին, պաշտօնական եւ անպաշտօն տարածայնութիւններուն «տեղին գրիտարական ուժի մասին» եւ ոչ մի լուր չպատրաստութիւն ունէր, հետեւաբար՝ ոչ մի դիմագրական ուժ։ Եւ այս մասին մենք հաստատեցինք երբ հետաքրքրութեամբ այնքան անցուցինք 901էն սկսեալ պաշտօնական մարմիններէ մեզի զրկուած չըլլարեւրականները, որոնցմէ կարելի է հասկնալ որ Սասունը ոչ միայն Դաշնակցութեան զէնքերով չէր լեցուած— ինչպէս կուզէին հաւատացնել ոչ միայն չէր ժողովուրդին այլ նոյն իսկ մեզ, դաշնակցական ընկերներուս—այլ ամբողջ երեք տարուան գործունէութեան արդիւնքը եղած էր միայն 70—80 դաշ. զէնք խրկել։ աս վերջին պարագան հաստատեց մեր գործիչ—պատգամաւորը 1904ի Ամերիկայի պատգամաւորական ժողովին իր տուած հաշիւին մէջ։ Իսկ միւս զէնքերը որ Սասունը մէջ կային, այդ տեղի ժողովուրդին սեփական միջոցներով ձեռք բերուածներն էին։ Ժամանակը չէ որ Ա. Տիրանեանին օձիքէն բռնեց եւ ըսեց՝ «Ներկայ պոռոտախօս, ո՞ւր մնացին քու երեւակայած 5000—6 00 կոռուղներդ եւ Սասունի վեցամսեայ դիմագրութեան մտադրողը յայտարարութիւններդ։ Երանի թէ վեց միսը վեց օրի փոխուէր. գէթ եւրոպական չիւպատոսները Մուշ—Սասուն հասած կըլլային եւ միջամտութիւն կամ անկախութիւնը տեղի կուենեար!!!) Ըստ վրաստի ըսածին։ Պր. Տիրանեան կամ զուէն ալ խարուած էր կամ թէ զուէն

ալ կուզէր մեզ խաբել։ Ո՞ր մնաց Պարսկաստանի Դաշնակցական թագաւորութիւնը։ Այսօր պարսկահայը զեռ ինքնապաշտպանութեան կը կատարի, Յանգանքը մերն է, պարպամիտ ընկերներուս, որ ձեզի կը վստահինք։ Երբ կամաւոր ընկերներ կուզէին երկիր երթալ, կըսէիք թէ կառուող շատ կայ միայն զրա՞մ, զըրա՞մ, զըրա՞մ։ Երկիր գնացող ընկերներն ալ արդէն կէս ճամբան մնացին։ Ինչու ամօթով մնացինք երբ 904ի Ամերիկայի պատգամաւորական ժողովին մեր կարող եւ լուրը ընկերը Բ... Ըսաւ թէ ես անձնական նամակ մը առած եմ 903ին Ա. Լեւոնեանէն որ կըսէ թէ Սասունի մէջ միակ պաշտելի վահանը կայ եղբոր։ Եւ ձեր պաշտօնակիցը պապանձեցաւ։

Բ. Մենք տեսնք որ Դաշնակցութիւնը ոչ միայն լուրը ինքնապաշտպանութեան ուժ մը չէ պատրաստած Սասունի մէջ, այլ նոյն իսկ թերի գտնուած է կարող ինտիլիգենտներ խրկել Սասուն հակառակ այն յայտարարութեանց թէ «Դաշնակցութեան աթոռը երկիրն է», եւ թէ «անոր ինտիլիգենտ ուժը գործին վայր կը գտնուի աւելի քան արտասահման»։

Գ. Արտասահմանի մէջ կոռուղներու համար ներթական հանգանակութեան մէկ տասներորդը հազիւ նպատակին յատկացուած է, իսկ մնացած ինը տասներորդը ամասահմանի մէջ կարգ մը գաղափարները պարբերեալով ծառայած է, թողնելով երկրի ժողովուրդը անզէն եւ անպաշտպան։

Դ. Այս ամբողջ ճամբաստութիւնները կուզար նաեւ իր սօգիւմաններով հաստատել մեր ընկեր պր. Վարդօ իր «Շարժում» թերթովը որ տարիներու ընթացքին մէջ եղած է գործօն զեր ունեցող անգամ մը եւ Դաշնակցութեան անց ու զարձիւն աւելի ձեռն. հասօրէն ձեռնօթ։ Սակայն կայ մը անձնաւորութիւններ որոնք պատասխանատու մարմին դերը կուտան ինք-

— Բա՛րը, հարկ է դեղ մը առնել եւ չուտով անկողին մտնել։
 — Ակսիք գլուխը փաթաթելով եւ ապա...
 — Լոնցէ՛ք ըսաւ Միշէ ակներեւ զածանութիւնով մը, թողունք ինքզինքը բացատրել։ Բա՛րը, պարզէ մեզ ծրագիրդ ի՞նչ է։
 — Ահա՛։ Որպէս ներածութիւն, նախ եւ առաջ պիտի խնդրեմ ձեզմէ նկատի առնել իրողութիւն մը որ պատմութիւնը մեզ կը ներկայացնէ.— որ մէկէ աւելի մեծ արդիւնքներու տաղանդը ճանչցուած է միայն զինքը անօթի մեծնելու թողուելէ վերջ։ Սա այնքան յաճախակի տեսնուած է, որ զայն օրէնքի կարգը, ընդունելու չեմ քաշուց մը, եւ այս օրէնք է թէ տնտեսութ արդիւնքի մը արժանիքը կը փայլի սիմիայն իր մահէն վերջ և իր գործերը կը հասնին բարձր գիշերու։ Ահա ուրեմն իմ ծրագիրս—պիտի վճակ ձգեմք թէ մեզմէ ս'ըր պարտաւոր է մեռնիլ։

Այս յայտնութիւնը եղաւ այնքան հանդիսա թուով մը՝ եւ մենք այնքան քիչ կակնկալէինք զայն, որ հազիւ հազ յուզուեցանք Ապու ժիւրաւից խմբից մը լուսեցաւ բարի խորատներու՝ Գարլի ուղեղային կատարութեան վրայ, բայց ան համբերաւոր սպասեց որ մեր խնդկատակութիւնը հանդարտելով վերսկսի իր ծրագրին բացայայտութեանը։

— Այո՛, մենէ մէկը պարտաւոր է մեռնիլ իր, ինչպէս եւ իր հետ միասին, այլոց սիրկութեան համար. պիտի վրձնակ ձգեմք. ան որ ընտրուի, պիտի ըլլայ անուանի եւ մենք մե՛նք ալ պիտի հարստանանք. սպասեցէք. Ես իմ ըսածս գիտեմ. Ահա՛ յղացուած, երեք ամսուան ընթացքին որ պիտի յայտնուին, այն որ պարտաւոր է մեռնիլ պէտք է նկարէ ետանդունդէն, բազմապատկել նկարները ո՛չ միայն աւարտած նկարներ, այլ և ուրիշ ազժու մներ, կէս ուրուագծումներ, ուրուագծերու կտորներ, տասնեակ մը վրձիններ իւրաքանչիւրին վրայ, առանց նախորդ նպատակի շարունակաբար բայց իւրաքանչիւրը իր ստորագրութիւնով, օրական յիսուն հատ մը. իւրաքանչիւրը ճանաչելի կերպով իր վրայ կրելով իր եղանակին հետքը. Ահա գործեր որ կը ծախուին եւ որ աշխարհի մուսէօնները առասպելական գիշերու վրայ կը վրձն Այսպիսիներ պէտք է ունենանք մենք մեծաքանակ, բոլորն ալ պատրաստ. Միեւնոյն ժամանակ, մենք միւսներս, պիտի ընենք այն ինչ որ հարկաւոր է օժանդակելու մահամեծիճին։ Պիտի նախազգուշացնենք Իւրիցը եւ նկարներու վաճառականները, նկատի ունենալով յետագայ զլպքերը, եւ, երբ ժամանակը հասած թուի պիտի չորս կողմ տարածենք մեծ նկարչին մահուան

չընկը եւ պիտի ընենք պերճաւոր թաղում մը. Այժմ հասկնալի՞ է ձեզ.
 — Ո՛չ... գէթ ո՛չ բողոքովին։
 — Ո՛չ բողոքովին. Անտարակոյս, բայց պէտք է աւելցնեմ որ մահը իրական պիտի չըլլայ. մահը պիտի փոխէ անունը եւ կորչի. Մենք ալ պիտի լինենք բոլոր միւսներուն հետ եւ...
 Ձը կարողացաւ վերջացնել. սոսկալի աղմուկ մը բարձրացաւ հաւանութեան եւ միմեանց բազկաց մէջ նետուեցանք ուրախութեան եւ շնորհակալութեան աղաղակներով. Երկար տանն այս հսկայ ծրագրով զբաղուեցանք, առանց նոյն իսկ անթութիւն ալ զգալու. ապա երբ բոլոր մանրամասնութիւնները հասան մեր գահացումին, վիճակ ձգեցինք եւ ընտրուողը եղաւ Ֆրանսուա Միշէ. Այնուհետեւ հաւաքեցինք մեր բոլոր արդիւնքական սպասները եւ զացինք զրա՛ի գիշերու՝ ձեռք ձգելու համար գումար մը որ բաւական ըլլայ ալ քատիկ ընթրիք մը եւ մեր վերջին նախաճաշը ընելու, պահելու քանի մը ֆրանք ճանապարհորդութեան համար եւ մատակարարելու Միշէ մէկ քաւի օրուան ցանցուտ պաշար։

Յաջորդ օրը երեքս ալ բաժնուցանք, հետիոտն, պէտք է լաւ հասկնալ. Մենէ իւրաքանչիւրը առաւ հետը երկօտանեակ մը Միշէի ուրուականներէն ծախելու համար. Բարը Բարիցի ճամբան առաւ, Միշէի

հոչակը հաստատուելու համար մեծ լուրէն առաջ. Քլօտ եւ ես բաժնուեցանք Ֆրանսուայի բոլոր անկիւնները թափառելու։

Պիտի զարմանաս գիտնալով թէ ինչպէս ամեն ինչ անցաւ դիւրաւ եւ հաճելիօրէն։

Երկու օր քալեցի նախ քան գործի ձեռնարկել. ապա տեղաւորուեցայ մեծ քաղքի մը փողոցին մէջ եւ սկսայ ուրուանկարել զէմս գտնուող մէկ վրիլան. ձեռքս էի տէրը պալքօնին վրայ. իջաւ տեսնելու թէ ինչ կընեմ. վստահ էի որ պիտի գար. կը նկատէի ետանդունդէն, իր հետաքրքրութիւնը արթնցնելու համար. Ապա զեռին զրի վրձինս, փնտրուեցի պարկիս մէջ, զօրս քաշեցի Միշէ մը եւ, ցուցնելով իրեն ստորագրութիւնը մէկ անկիւնը, ըսի ոգեւորուած.— «Իր յուսամ թէ կը ճանաչէք այս անունը. Սա ինձ սովորեցնող անձին ստորագրութիւնն է»։

Միւսը յանցաւորի նման զլուխը կախեց եւ լուս մնաց. Արդահատական չեչտով մը ըսի.

Իւրաք մ.
 Բ ա Ր Ի զ
 (Շարունակելի)

գինքնուն . մասնաւորապէս միջոցներ ձեռք առին պր. Վարդան ալ և այլ անուններով եւ զրպարտութիւններով ներկայացնելու ժողովրդին ընդհանրապէս . զանակցական ընկերներու մասնաւորապէս :

Իսկ թէ մենք ինչու պատգամաւորական ժողովէն մինչեւ հիմայ լուսմնացինք այդ ալ վերջին յօդուածով մը :

Ինը Դաշնակցականներ

Յ.Գ.— Բարձրակարգէս կը յայտարարենք թէ մենք կը պաշտենք մեր կուռոզ ընկերները անոնց մեզէն պզգահեր, հրամանատարէն խմբապետր տասնապետէն ամենապարզ կուռոզ ընկերը, այո, անոնք էին որ մեր հայութեան կորովի եւ մարտական ուժը ներկայացուցին Եւրոպայի առջեւ : Փոքր եւ պարծանք Անդրանիկներու, Կէտրք Չափուններու, Հըրայրներու եւ Վահաններու, այլ մեր բողոքը արտասահմանի զեկավարներու դէմ է :

Թող մեր կուռոզ ընկերները կարգան այս տկար տողերը եւ չի խառնին կարգ մը պետերէ որոնք կուզեն հաւատացնել թէ մենք կուռոզ հերոսներուն կը հակառակինք, ո՛չ, ո՛չ, մեզի համար երկրի մէկ կուռոզը կարծէ հազար արտասահմանի պետեր : Նոյն

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ք Ո Ւ Ր Ք Ի Ա

Պօլիս.— Գուրտն նահանգի մէջ, (Պէնկագի) 6000 արաքանիչ որ ապստամբած էին, անձնատուր եղան կառավարութեան, երբ վերջինս ազատեց անոնց ձերբակալուած պարագլուխները : Սակայն օրէ օր բնակչութեան թշնամութիւնը թրքական կառավարութեան գէմ կաւելնայ : Բ. Իուռը կը վախնայ թէ՛ շըլլայ որ հոն նոր ապստամբութիւն մը ծագի, նպատակ ունենալով այս երկրաբաժինը միացնել Եգիպտոսի :

— Պօլիս.— Մակեդոնիոյ ելեւստական յանձնախմբին համար որպէս թրքական անգամ անուանուած . Ձիա պէյը Սելանիկէն ետ կ'անչուած է, հանգուցեալ ելեւստից նախարար Կազիմ փաշայի տեղը գրաւելու համար : Մինչեւ անոր Պօլիս հասնիլը մալիէի մէջ փոխ տեսնադպիր Բահիպ պէյը պիտի փոխանակէ :

Ձիա պէյի տեղ, որպէս ելեւստից յանձնախմբին անգամ, վաճառականութեան և ընդհանուր շինութեանց նախարարութեան օգնական՝ ձէմալ պէյը անուանուած է, և իրեն հրաման տրուած է, ան միջապէս իր տեղը մեկնիլ :

ձէմալ պէյը պատուաւոր և կարող մարդ մ'է : Անոր անուանումը քայաքական շրջանակներու մէջ լաւ ապաւորութիւն կը ձգէ :

— Պօլիս 28 գեկտ.— Երիտասարդ թրքերու «Վիլէեադ» քոմիտէին գեսպաններու տուած վերջին ծանուցադիրը, յանցապարտ կը համարէ այս վերջին

ներս, որ ուղղակի ելլարդի պաշտօնեաներու և ոչ թէ նախարարներու հետ, յարաբերութեանց մէջ մտնել կը համաձայնին, գիտնալով հանդերձ թէ միմիայն նախարարները ձեռնհասութիւն ունին կառավարական գործերով զբաղելու :

Նախարարներու պաշտօնը զերոյի հաւասարեցնել աշխատելով գեսպանները, կը ստանձնեն պատասխանատուութիւն մը, Սուլթանի որբիլիներու կողմէն թուրքիոյ կորուստին համար սկսուած զորքէն :

Մանուցադիրը միայն այս խրնդիրը կը շոջափէ, և այս անգամ գեսպաններու բոլոր ուշադրութիւնը գրաւած է : Արքունիքի մէջ կը վախնան թէ՛ շըլլայ որ գեսպանները «Վիլէեադի» րասածներուն ուշադրութիւն գարձընելով համակերպին :

— Պօլիս.— Պոստի սահմանագծին վրայ, Դաշլըճա նահանգին մէջ, Ասարո—Հունդարիոյ կողմէն զինուորներու համախմբում մը, Բ. Իրան մեծ մտատանջութիւն կը պատճառէ. նա արդէն այդ մասին ևստերիական կառավարութեան բողոքած է :

Պէլկրատ 29 գեկտ.— Թրքական արտաքին գործոց նախարարութեան ատենադպիր, Նուրի բաշայի երկու աղջիկները երէկ առաւօտ Պօլէն հոս հասան : Տեղւոյ տաճկական հիւպատոսը, առտուանց «Իրանտ Հօթէլ» պանդոնը գնաց, ուր իջեւանած էին, այցելութիւն տալու ու համոզելու համար զանոնք որ Պօլիս վերադառնան, զոր կտուկ կերպով մերժեցին, խոստանալով միայն այժմ Պէլկրատ մնալ :

Երկու փախտականուհիները, որոնցմէ մին, Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն, Սաֆի պէյի կիներն է, Պոլսոյ Գերմանական թղթատան տեսուչ Հէնսէն, և Վիլթօն անուն կին մը կ'ընկերանային, փախտականները այս վերջինիս որպէս աղջիկները կը նկատուէին :

Ռ Ո Ւ Մ Ո Ւ Ա

Լոնտոնեան հեռագրական գործակալութիւններէն մէկը Բեթերսպուրկէն կիմանայ թէ՛ Նոմոսիոյ ռաբալոնիսը համար գրահաւորներ զրկուած են, յիշեալ քաղաքը յեղափոխականներու ձեռքը կը գտնուի :

— Լոնտոնեան ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՛ բոլոր Իուրլանտիոյ նահանգր վերջնականապէս յեղափոխականներու ձեռքը ինկած է, որոնք ոչնչացուցած են կառավարութիւնը, և փոխակերպած կրօնքը :

— Վիլէնա.— Օսիսայէն կը

հեռագրեն . բոլոր վաճառականական շոքեմուներու նաւաստիները գործադուլ ըրին : Նաւաստիները կ'ովկասի համար զօրք փոխադրել կը մերժեն՝ շատ տեղեր կ'ովկասի մէջ, յեղափոխականները յաղթող են :

Նաւահանգիստին մէջ շարժումը բոլորովին դադարած է :

— Պէրլին.— Մոսքովայի Պրուգիա Վէտօմօդի լուսագիրը կառավարչին կողմէն խաբանուած է, որովհետեւ վերջին խոսովութիւններու զոհերուն համար գրաւած հաւաքել յանդգնած է : Երկու օրուան մէջ հաւաքուած 30,000 բուպլին կառավարութիւնը գրաւած է :

— Բեթերսպուրկէն կիմացնեն հետեւեալը : Կոմս Վիլթէն, երբ 17 հոկտեմբերի «Միութեան» պատուիրակութիւնը կը ընդունէր, որ պաշտօն ունէր խնդրել հաւաքումներու արգելք վերցնել : այլ և այլ խնդիրներու մէջ, յայտարարեց թէ շատ դժուարին է «Տուրք» գումարման թուականը որոշել : Եւտոնց ի վեր որոշուած 15 ապրիլ թուականը պէտք է փոխուի :

Կայսրը կը պնդէ թէ՛ «Տուրք» օր առաջ հաւաքուի :

Կովկասի մէջ կացութիւնը շատ քրիթքական է : Երկաթուղիի պաշտօնեաներու գործադուլը, և յեղափոխականներու ապստամբութիւնը՝ յարաբերութիւններուն վերահասատման արգելք կը հանդիսանան : Պագուէն հասած ճամբորդներ կը պատմեն թէ՛ համատուրթեամբ այս քաղաքը խաղաղ վիճակ ունի :

— Թիֆլիզի վրայ 10,000 թաթար յարձակած է : Հայերը, Վրացիները, ուսերը ումբերով զինուորուած յաջողած են զանոնք յաղթահարել :

— Եղիսաբեթապոլիսը մասամբ այրած է և թաթարներէն պաշարուած : Հաւանականաբար հոն սով կը տիրապետէ :

— Նոյն ճամբորդները կը պատմեն թէ՛ կովկասի սահմանագծին վրայ շատ մը թուրք զօրք կայ հաւաքուած, որոնք հրաման կը սպասեն եղեր ուսական երկիրը մտնելու համար, ինչ որ արդի հանգամանքներու առկա շատ գիւրին է եղեր :

— Պէրլին.— Բեթերսպուրկէն կիմացնեն թիֆլիզի մէջ արիւնալից կռիւներ եղած են : Բոլոր Իոզաքները ումբերով մեռուցած են : Յեղափոխականներու տունները թնկանթիւ բռնուած են :

— Պէրլին.— Իրգուզօքի մէջ պահեստի զինուորներու և գաղաքներու միջեւ ընդհարումներ տեղի ունեցած են : Ետտ մը զօրք կայ մեռած, անոնց դիակները

Պոլսալեւան լճի մէջ շետուած են :

— Պէրլին.— Բիկայէն կը հաղորդեն թէ՛ Իուրլանտիոյ մէջ 600 տարուան հնութիւն ունեցող Նէօպոլի գղեպկը որ Բէշտի պարտներուն պատկերակաւ բնականեղին էր, հրկիւլուած է :

Գուրլանտիոյ մէջ շատ մը քաղաքներ ումբակոծուած են : Խոսովարարները խմբովին կը սպաննուին :

— Քաղաքապետութիւնները պաշտօնընկէց կը յայտարարուին :

— Լիդուայի մէջ շատ մը գիւղեր՝ գերման կրօնական քարոզիչներ հրաւիրած են :

Ն Ո Ր
“ԳԵՂՈՒՆԻՆ”
ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Նախորդներէն աւելի ճոխ պարուանակութեամբ լոյս տեսած է նոր «Գեղունի» կը պարունակէ 100էն աւելի գեղատպ գրական պատկերներ, գերազանցօրէն յաջող է տպագրութիւնը, հիանալի ևն քաղմագունի պատկերներն : Պատկերազարդ թերթէ մը թէեւ չի պահանջուիր գրական գնահատելի պարունակութիւն մը, սակայն խմբագրութիւնը «Գեղունի» այս բաժինին հարկ եղած շանքը խնայած չէ. ներքին եւ արտաքին յօդուածագիրներ ունին հետաքրքրական գրուածներ :

Գինն է 10 ֆրանկ, 4 բուրլի, 2 սուլար, Դիմել Իւրիմիմերի Արմենիէն Ս. Լազար, Վիննա (Իտալի)

1887 Ն. ՏՄՐԻ 1906
ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ
Ուսումնական թերթ

Կը մտնէ իւր գոյութեան քսաներորդ տարեշրջանը, և կը շարունակուի իւր ծանօթ ուղղութեամբ և ծրագրով : «Հանգէս Ամսօրեայ» իրրեւ Հայագիտութեան հանդէս՝ պիտի բովանդակէ հայ գրականութեան, մասնագրութեան, բանասիրութեան, լեզուաբանութեան, հնաստութեան, աշխարհագրութեան պատմութեան վերաբերեալ քննադատական ուսումնասիրութիւններ—ինքնագիր և թարգմանածոյ : Ձանց պիտի յանուին հայ ականաւոր ու գրագէտ անձնաւորութեանց կենսագրութիւնները : Նոյնպէս քննադատական տեղեկութիւն պիտի տրուի ազգային կարեւոր լրերու, նոր հրատարակութեանց եւն.— Տարեկան բաժնեկիներն է 10 ֆր. 4 բուրլ. կանխիկ խմբագրութեան հասցէն «Ալա Բէտաքսիօն սը յա Բրվիւ Հանգէս» Վիլննա (Օդրի) է. /2 Միլիթարեանց 4